

Herstel- en sanctieprotocol

Collectief Midden Overijssel (CMO) kiest voor korte lijnen met haar leden; de deelnemers Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb). Uitgangspunt in deze relatie is onderling vertrouwen en eigen verantwoordelijkheid bij de uitvoering van het ANLb. Toch is het nodig om als collectief te kunnen verantwoorden dat de deelnemers de afspraken uit het beheercontract nakomen en de beheervergoedingen daarmee correct besteed zijn.

In dit herstel- en sanctieprotocol is aangegeven hoe CMO handelt in situaties waarin geconstateerd is dat de afspraken uit het beheercontract niet zijn nagekomen. In een apart controle- en schouwprotocol licht CMO toe op welke wijze het collectief de controle van het ANLb vormgeeft.

Inhoud herstel- en sanctieprotocol

In dit protocol licht CMO de volgende onderdelen toe:

- Aanleiding herstelmogelijkheid of sancties;
- Aansturing en uitvoering herstel- en sanctiebeleid: wie doet wat?;
- Bepaling mogelijkheid tot herstel bij onjuist beheer;
- Herstelprotocol: meldplicht deelnemer;
- Sanctieprotocol;
- Vastlegging van herstel en sancties;
- Communicatie met de deelnemers;
- Controles door de NVWA.

Aanleiding herstelbaarheid of sancties

CMO onderscheidt diverse soorten controles. Deze hebben allemaal als basisdoel te controleren of er een correcte besteding van de beheervergoeding plaatsvindt, maar hebben allen een ander karakter. Voor een uitgebreide toelichting hierop: zie controle- en schouwprotocol.

Als gevolg van deze controles kan CMO afwijkingen op de afspraken uit het beheercontract constateren, waarbij een herstelbaarheid en sancties aan de orde kunnen zijn. Dat gaat om de volgende soort afwijkingen:

1. Administratieve foutmeldingen in SCAN-ICT

Het ICT-systeem van CMO (SCAN-ICT) heeft een verbinding met het systeem van RVO, waardoor het collectief *realtime* is geïnformeerd over administratieve foutmeldingen op beheereenheden. Deze foutmeldingen heten ook wel validatiefouten of KI's (Kwaliteits Indicatoren).

Mogelijke KI's op een beheereenheid zijn: ligging buiten de begrenzing van het Natuurbeheerplan, de afwezigheid van een bedrijfsperceel onder een beheereenheid, ligging buiten de landschapslaag van RVO, gewascodes die niet passen bij het gekozen beheerpakket, eventuele stapeling met andere subsidies, etc.

2. Te laat of geheel niet ontvangen melding uitgevoerd beheer

Voor enkele beheerpakketten is het indienen van een melding van uitgevoerd beheer verplicht. Dit geldt onder meer voor landschapselementen waarbij groot onderhoud nodig is gedurende contractperiode of het uitrijden van ruige mest.

3. Onjuist beheer

Jaarlijks toetst CMO via een schouw in het veld of beheer conform beheercontract wordt uitgevoerd. Daarbij kijkt het collectief of de deelnemer zich aan de pakketvoorwaarden houdt en of de oppervlakte uit het beheercontract daadwerkelijk aanwezig is op de afgesproken locatie.

Aansturing en uitvoering herstel- en sanctiebeleid: wie doet wat?

Het **bestuur** beslist over sancties. In de uitvoering ligt de verantwoordelijkheid bij de **projectleider ANLb**. De projectleider bereidt de bestuurlijke besluitvorming voor en stuurt de uitvoering van het herstel- en sanctiebeleid aan waarbij de uitvoering bij verschillende medewerkers ligt:

1. Administratieve foutmeldingen in SCAN-ICT

- De **projectleider ANLb** zorgt gedurende het jaar op specifieke momenten (zie controle- en schouwprotocol) voor een analyse van de foutmeldingen. Onderdeel van deze analyse is een overzicht van de herstelbaarheden van de foutmeldingen door deelnemers en gebiedscoördinatoren.
- De **gebiedscoördinatoren** zorgen voor de communicatie naar alle deelnemers over de herstelbaarheden, op aangeven van de projectleider ANLb.
- Als het herstel niet tijdig of volledig is uitgevoerd, maakt de **projectleider ANLb** de afweging welke administratieve fouten wel of niet aan het bestuur worden voorgelegd.

Hieruit volgt de keuze hoe om te gaan met de beheereenheden met een foutmelding: laten staan of (gedeeltelijk) verwijderen.

- Indien nodig verwerken **gebiedscoördinatoren** de sancties in SCAN-ICT: (gedeeltelijk) verwijderen van beheereenheden met een foutmelding.
2. *Te laat of geheel niet ontvangen melding uitgevoerd beheer*
- De **projectleider ANLb** maakt de keuze hoe om te gaan met te laat ontvangen meldingen: wel of niet accepteren.
 - De **gebiedscoördinator of de projectleider ANLb** informeert deelnemers over te laat ingediende meldingen.
 - Op instructie van de projectleider ANLb verwerkt de **financieel medewerker** de sancties voor de niet ontvangen (en eventueel voor te laat ingediende) meldingen tot een aangepaste uitbetaling van de beheervergoeding.
3. *Onjuist beheer*
- De **schouwmedewerker** beslist zelfstandig over de mogelijkheden voor herstel bij afwijkingen in het beheer en informeert de deelnemer hierover. Ook ziet de schouwmedewerker toe of het herstel tijdig en correct is uitgevoerd. Bij twijfel overlegt de schouwmedewerker met de projectleider ANLb.
 - De **projectleider ANLb** bereidt een sanctiebesluit voor en bespreekt deze met de schouwmedewerker en gebiedscoördinatoren.
 - Het **bestuur** besluit over het sanctievoorstel. Na het bestuursbesluit op het definitieve sanctievoorstel zorgt de **officemanager** voor een individuele brief aan de deelnemer over de opgelegde sanctie. De **projectleider ANLb** toetst deze voorafgaand aan verzending en tekent de brief namens het bestuur.

In alle gevallen zijn deelnemers zelf verantwoordelijk voor het voorkomen van bovengenoemde afwijkingen en waar mogelijk voor een tijdig en correct uitgevoerd herstel.

Bepaling mogelijkheid tot herstel bij onjuist beheer

Als bij de schouw afwijkingen zijn geconstateerd, zal de schouwmedewerker daar waar mogelijk altijd herstel aanbieden. Pas wanneer herstel niet mogelijk is of het geboden herstel niet tijdig of correct is uitgevoerd, zal CMO overgaan tot het opleggen van een sanctie.

Bij een afwijking zijn er drie opties die mede afhankelijk zijn van het afgesloten beheerpakket en het karakter van de afwijking:

1. *Er is een mogelijkheid tot herstel op korte termijn*
Voorbeeld: het waterpeil plasdras verhogen binnen 1 week
2. *Er is een mogelijkheid tot herstel buiten het lopende beheerjaar*
Voorbeeld: een te smalle kruidenrijke akkerrand in het volgende beheerjaar verbreden
3. *Er is geen mogelijkheid tot herstel of er is zelfs schade toegebracht aan de biodiversiteit*
Voorbeeld: het perceel kruidenrijk grasland is met drijfmest geïnjecteerd

Bij situatie 1 en 2 treedt het herstelprotocol in werking. Bij situatie 2 en 3 is (ook) het sanctieprotocol aan de orde.

Herstelprotocol: meldplicht deelnemer

Wanneer de schouwmedewerker een deelnemer een aanbod tot herstel doet, geeft hij daarbij aan:

- Welke herstelmaatregelen aan de orde zijn;
- Op welk moment het herstel gereed moet zijn.

Wanneer het herstel is uitgevoerd heeft de deelnemer een meldplicht aan het collectief. De schouwmedewerker toetst of het herstel tijdig en correct is uitgevoerd. Als dat het geval is, wordt de schouw alsnog akkoord bevonden.

De schouwmedewerker heeft de bevoegdheid om zelfstandig herstel aan te bieden.

Als de schouwmedewerker een afwijking constateert, informeert hij de deelnemer persoonlijk of telefonisch én per e-mail over zijn bevindingen en de eventuele herstel mogelijkheden. Alleen het bestuur heeft de bevoegdheid om op basis van de constatering van de schouwmedewerker over te gaan op een sanctiemaatregel.

Sanctieprotocol

Het sanctieprotocol treedt in werking bij een van de volgende situaties:

- Er is geen mogelijkheid tot herstel of er is zelfs schade toegebracht aan de biodiversiteit;
- Het herstel wordt buiten het lopende beheerjaar uitgevoerd;
- De deelnemer is niet voornemens herstelmaatregelen uit te voeren en/of in de toekomst wel aan de pakketvoorwaarden te voldoen;
- De deelnemer heeft het herstel niet tijdig en/of niet correct uitgevoerd;
- Er is sprake van een herhaling van eenzelfde afwijking.

Het gevolg is dan een sanctiemaatregel. CMO heeft de volgende vijf maatregelen tot haar beschikking:

1. Waarschuwing

CMO gaat over tot een formele schriftelijke waarschuwing voor de geconstateerde afwijking. Deze maatregel is aan de orde indien:

- De afwijking niet zwaar genoeg is om direct over te gaan tot het niet uitbetalen van de beheervergoeding.

2. Niet uitbetalen van de beheervergoeding

CMO betaalt de beheervergoeding voor het beheerjaar waarin de afwijking is geconstateerd niet uit in de volgende gevallen:

- Er is geen mogelijkheid tot herstel;
- Er is schade toegebracht aan de biodiversiteit;
- Herstel is alleen mogelijk buiten het beheerjaar waarop de afwijking is geconstateerd;
- De deelnemer heeft het geboden herstel niet tijdig en/of niet correct uitgevoerd;

- Bij herhaling van eenzelfde afwijking in de beheerperiode: in 2023-2028 is voor eenzelfde situatie op dezelfde of een andere beheereenheid uit het beheercontract al eens herstel aangeboden of een waarschuwing gegeven.

3. *Het opleggen van een boete*

CMO legt een geldboete op ter hoogte van 30%. Dat betekent geen uitbetaling van de beheervergoeding en daarboven op een boete van 30% van de betreffende beheervergoeding. Deze maatregel is aan de orde in het volgende geval:

- Bij herhaling van eenzelfde afwijking in de beheerperiode: in 2023-2028 is voor eenzelfde situatie op dezelfde of een andere beheereenheid uit het beheercontract al eens besloten tot het niet uitbetalen van de beheervergoeding.

Boetes worden alleen via verrekening geïnd. Deze maatregel is daardoor alleen mogelijk indien er naast de beheereenheid met de afwijking, ook sprake is van een beheervergoeding voor andere beheereenheden.

4. *Het (gedeeltelijk) verwijderen van een beheereenheid uit het beheercontract*

CMO verwijdert een beheereenheid in zijn geheel, of voor de omvang van de afwijking, uit het beheercontract. Voor het betreffende beheerjaar én de resterende jaren tot 2028 is ANLb niet langer mogelijk. Deze maatregel is aan de orde in de volgende gevallen:

- Bij herhaling van eenzelfde afwijking in de beheerperiode: in 2023-2028 is voor eenzelfde situatie op dezelfde beheereenheid uit het beheercontract al eens besloten tot het opleggen van een boete. Dit geldt ook bij eenzelfde situatie op een andere beheereenheid.
- De deelnemer geeft bij de schouw aan dat hij niet voornemens is de afwijking te herstellen en/of in de toekomst wel aan de pakketvoorwaarde te voldoen.

5. *Het ontbinden van het gehele beheercontract*

CMO ontbindt het gehele beheercontract van een deelnemer in de volgende situaties:

- Door het (gedeeltelijk) verwijderen van een beheereenheid uit het beheercontract als sanctie, voldoet het overgebleven beheer niet meer aan de actuele beheerstrategie van CMO.
- Gedurende de beheerperiode 2023-2028 zijn bij de deelnemer gedurende twee of meer beheerjaren bij verschillende beheereenheden sancties opgelegd. CMO beschouwt dit als verzuim van de deelnemer om de (hoofd)verplichtingen uit het beheercontract naar behoren uit te voeren.

Vastlegging van herstel en sancties

- Na de schouw in het veld legt de schouwmedewerker eventuele afwijkingen vast in een **schouwformulier** in de schouwapp (zie bijlage 2 van het controle- en schouwprotocol), altijd voorzien van een of meer foto's.

- De schouwmedewerker informeert de deelnemer binnen 24 uur over eventuele afwijkingen in de schouw:
 - Indien herstel aan de orde is: persoonlijk of telefonisch met daarna bevestiging van de **herstelbaarheid per e-mail**.
 - Indien de geconstateerde afwijking niet herstelbaar is: persoonlijk of telefonisch met daarna bevestiging van de **constatering per e-mail**.
- Bij afwijkingen verwerkt de schouwmedewerker de **reactie van de deelnemer in het schouwformulier**.
- Na ontvangst van het schouwformulieren zorgt de projectleider ANLb voor controle en publicatie van het schouwrapport zodat dit zichtbaar is voor de deelnemer in www.mijnboerennatuur.nl. Hierna zorgt de officemanager dat alle resultaten uit de schouwtool worden verwerkt in een **overzicht schouwresultaten**.
- De projectleider ANLb bereidt in overleg met gebiedscoördinatoren en schouwmedewerker een **sanctiebesluit** voor het bestuur voor.
- Het bestuur draagt zorg dat hun besluit over het definitieve sanctievoorstel in de **notulen** is opgenomen, die de officemanager in het digitale archief opslaat.
- De officemanager stelt op basis van het bestuursbesluit een **sanctiebrief** op aan de deelnemer. Het schouwformulier vindt de deelnemer in www.mijnboerennatuur.nl.
- De projectleider ANLb toetst en ondertekent deze brief. De officemanager verzendt de brief met cc aan de gebiedscoördinator. Na verzending archiveert de officemanager deze:
 - Bij de deelnemer in **SCAN-Office**;
 - In het **digitale archief**.

Communicatie met de deelnemers

- De **schouwmedewerker** informeert de deelnemer (als deze niet aanwezig is tijdens de schouw) binnen 24 uur over eventuele afwijkingen in de schouw:
 - Indien herstel aan de orde is: telefonisch met daarna bevestiging van de herstelbaarheid per e-mail.
 - Indien de geconstateerde afwijking niet herstelbaar is: telefonisch met daarna bevestiging van de constatering per e-mail. In de e-mail wordt vermeld op welke termijn de deelnemer een brief met sanctie kan verwachten.
- Bij een sanctie informeert de **officemanager** de deelnemer via een sanctiebrief over het besluit van het bestuur.

Wanneer de deelnemer bezwaar maakt tegen de opgelegde sanctie, treedt het protocol klachten- en geschillenprocedure in werking. Dit protocol staat op de website van het Collectief.

Controles door NVWA

Naast de schouw door het Collectief voert ook de NVWA (Nederlandse Voedsel en Waren Autoriteit) controles uit op de uitvoering van het ANLb. De NVWA informeert het Collectief over de uitkomsten. Bij een afwijking neemt het Collectief deze niet automatisch over, maar beoordeelt het zelf of het nodig is dat de schouwmedewerker een extra schouwbezoek brengt. Als de schouwmedewerker bij dit bezoek constateert dat de afwijking terecht is, wordt deze afwijking vervolgens behandeld als iedere andere afwijking, zoals omschreven in dit herstel- en sanctieprotocol.